

אל: ראש הממשלה

מאת: אלון מדנס

הנדון: הרחבת המערכה המדינית כנגד חיזבאללה נוכח חפירת המנהרות, וניסיון מחודש לרתימת מועבייט לענין.

החלטה 1701 – בשירות חיזבאללה

תמונת הניצחון ה"חמצמץ" של ישראל במלחמת לבנון השנייה (וידוגש כי עוד ניצחון כזה ואבדנו), הייתה אותה מסיבת עיתונאים מרשימה ורבת משתתפים, בה נטלו חלק גדולי עולם לצד שרת החוץ דאז, חברת הכנסת ציפי לבני, והכריזו על קידומה של אותה חבילת החלטות שנועדו לספק הגנה לישראל ולפגוע ביכולותיו של חיזבאללה. חבילה זו נעטפה באריזה מרשימה בדמות החלטה 1701 שהתקבלה פה אחד במועצת הביטחון של האו"ם. על ההישג שבהחלטה הכה חשובה לביטחונה של ישראל, ניתן היה ללמוד אף מהתסכול שניכר בתגובת פטרונינו של החיזבאללה – הלא היא איראן – לדבר ההחלטה, בכנותה אותה "כניעה לישראל".

ואולם, מהמודיעין אליו נחשפנו בעשור החולף, ומהפעולות התוקפניות של ארגון חיזבאללה בשנים האחרונות, ניתן ללמוד כי בעוד ישראל נצרה את האש ב-14 באוגוסט 2006, ובהמשך גם הסיגה את כוחותיה מלבנון, בפועל, בתמורה היא לא קיבלה כלום. יתרה מזאת, מאז החלטה, שהפרתה מהווה עילה למלחמה, חיזבאללה נעזר בחלק מרכיביה כדי לבסס את כוחו ופעילותו בדרום לבנון. להלן מספר דוגמאות:

1. 15,000 חיילי יוניפי"ל שהוצבו על גבול ישראל-לבנון, כמשל שלושת הקופים החכמים "לא רואים רע, לא שומעים רע ולא מדברים רע", או בקיצור מהווים "עלה תאנה" להכשרת נוכחותו של חיזבאללה בדרום לבנון. חיזבאללה אוסר על כניסת כוחות יוניפי"ל לכפרי השיעים בדרום, אוסר עליהם לערוך בידוקים ברכבים ועל גופם של "אזרחים" שמסתובבים באזור הגבול עם ישראל, ומונע מהם לבצע פעילות פתע שאינה מתואמת עם הארגון (כלומר "עם צבא לבנון"). אם בראשית ימיה של החלטה 1701 האמינו גורמים ביוניפי"ל כי החלטת מועצת הביטחון מקנה להם סמכות לפעול כנגד חיזבאללה, בא הארגון "והטיל את זכות הוטו שלו" על החלטת מועצת הביטחון, בדמות חיסול שמונה חיילי יוניפי"ל באמצעות מטען צד ב-24 ביוני 2007, מטען צד נוסף ב-1 באוגוסט 2008, ועוד כעשר תקריות נוספות שהבהירו ליוניפי"ל את גבולות הגזרה הגיאוגרפיים והתפעוליים לפעילותו. מאז ועד היום, פעילותם "האינטנסיבית" של 15,000 חיילי יוניפי"ל במרחב דרום לבנון, לא הובילה לממצא אחד מפליל כנגד חיזבאללה. כאמור, מתן הכשר לכל מה שמתרחש מהצד הלבנוני של הגבול. השלכות ההכשר יומחשו בדוגמאות הבאות.
2. למעלה מעשר תקריות אלימות בהובלת חיזבאללה אירעו בגבול ישראל-לבנון מאז התקבלה החלטה 1701, במהלכם נהרגו שלושה חיילי צה"ל, ועוד רבים נפצעו. אחת מנקודות השיא של פעילותו התוקפנית של הארגון במרחב, אירעה ב-28 בינואר 2015, עת פגע מארב טילים של הארגון בשיירה צה"לית, שנעה בשטח ישראל בסמוך לכפר ע'גיר. באירוע זה נהרגו שני

לוחמים מחטיבת גבעתי ועוד כשמונה נוספים נפצעו. למען הסר ספק, חיזבאללה נטל עליו את האחריות לפיגוע.

3. בשנת העבודה 2006 היה תרחיש הייחוס העיקרי של צה"ל כמכוון לבניין הכוח, מלחמה בסוריה. כיום, תרחיש הייחוס הפך להיות מלחמה בחיזבאללה. לאור החלטה 1701 מדובר בפרדוקס, שכן או שבחירת תרחיש הייחוס הצה"לי שגויה או שהחלטה ואופן מימושה שגויים.

4. האיום על העורף הישראלי הלך וצמח, והחלטה 1701 לא רק שאינה מספקת ביטחון, היא אף לא מספקת תחושת ביטחון למראית עין. לחיזוק טיעון זה, די אם נצטט את דבריו של מפקד פיקוד העורף מ-28 בנובמבר 2018, באומרו ש"במלחמה הבאה לא ישתו קפה בתל-אביב".

5. קיימות עוד עשרות רבות של דוגמאות בחומרי המודיעין, אשר מובאים לשולחן חדשות לבקרים. אסתפק בהבאת דוגמה אחת אחרונה, בטרם אשטח את דעתי ואת המלצותיי בעניין. בשבועות האחרונים נחשף הציבור בישראל לסוד שהיה מוכר לך ולמערכת הביטחון מזה מספר שנים, והוא דבר חפירתן של מנהרות התקפיות על ידי ארגון חיזבאללה, אשר חצו לשטחה של מדינת ישראל, ולצד הפרתה הבוטה של החלטה 1701, מהווה פעילות עוינת זו, פגיעה קשה בריבונותה של מדינת ישראל.

אדוני ראש הממשלה, אילו עוד פעולות מפרות צריך חיזבאללה לנקוט כנגד מדינת ישראל וריבונותה, כדי שיוביל אותנו לומר "עד כאן"? בשלה העת ובשלו התנאים ל"חישוב מסלול מחדש". על הפרק שלוש חלופות מרכזיות. הראשונה, יציאה למלחמה נוכח הפרת הריבונות הבוטה של המנהרות ההתקפיות; השנייה, המשך ההבלגה ותקוות חסרות בסיס, שמועצת הביטחון תפתור את בעיותינו; והשלישית, מציאת דרך הביניים שבין מלחמה כוללת להתעלמות קולוסלית. מחד גיסא, דירקטיבת ההבלגה, בה נקטנו בעשור החולף, דרדרה עד מאוד את המצב הביטחוני, וב-19 בדצמבר נמנעה מועצת הביטחון מלקבל החלטה כנגד הפעילות המנהרתית של חיזבאללה, ובעצם הבהירה מעבר לכל ספק סביר, כי מהחלטה 1701 לא תבוא הישועה. מאידך גיסא, אין בכוונתי להמליץ לך על יציאה למלחמת לבנון השלישית. אולם, כדברי וגטיוס: "Si vis pacem, para bellum" (הרוצה בשלום ייכון למלחמה).

ברצוני להמליץ לך על רצף פעולות מיידיות שעלינו, לנקוט בזירה הבין-לאומית על מנת להפסיק את ההתנהלות הפאסיבית של מועצת הביטחון ולדחוק בה לפעול בנחישות מול חיזבאללה. ראשית, עלינו לפצוח במערכה תקשורתית בתקשורת הבין-לאומית, על כך שמדינת לבנון הפרה את החלטה 1701 של מועצת הביטחון, בכל רחבי לבנון ובעיקר בדרומה, ולפרסם אולטימטום ישראלי שלאחריו גם מדינת ישראל תפסיק להיות מחויבת להחלטה, על כל המשתמע מכך. קרי איום ברור ועמום בעת ובעונה אחת. שנית, העלאת דרישות ברורות ותקיפות באשר למצופה מכוח יוניפי"ל, החל בסריקות שמורות הטבע, החרמת אמל"ח חיזבאללאי במרחב הגבול, וכלה בהשמדת המבנים מהם נחפרו המנהרות ההתקפיות לשטח ישראל. שלישית, כדי ליצוק אמינות להצהרתנו, ולאחר הכנת דעת הקהל העולמית והישראלית לעניין, דרישה ישראלית לסיום המנדט של כוח יוניפי"ל לאור רצף כישלונותיו בעשור האחרון, שהוביל להרעה במצבה הביטחוני של ישראל בגבול עם לבנון. זאת ועוד, הנחיית צה"ל להיערכות להגנה על גבולה הצפוני של ישראל, לרבות הסרת איומים מוחשיים מעברו הצפוני של הגבול כדוגמת מנהרות.

כמובן שמימושן של הפעולות הללו מחייב בראש ובראשונה תיאום גבוה ותמיכה בלתי מסויגת מצד ארצות-הברית. אחרי קבלת ה"אור הירוק" מוושנינגטון, קיום שיחות בילטרליות מול צרפת, בריטניה, גרמניה, רוסיה ואולי גם בערוצים הסונים והסיניים. במקביל, הגברת המוכנות של צה"ל למצב של אסקלציה, אל מול ניסיון של חיזבאללה לצאת למתקפת מנע (זו נתפסת על ידי כמהלך בסבירות נמוכה מאד, וכפעולה אובדנית מבחינתו של נסראללה הפרגמטיסט).

אדוני ראש הממשלה, אל מול האדישות העולמית להפרות החוזרות ונשנות של החלטה 1701 על ידי לבנון וחיזבאללה, והגישה והטרמינולוגיה הדפנסיונית שהציגה ישראל עד כה, אין כל הסבר משכנע מדוע חיזבאללה לא ימשיך בניסיונותיו לבנות תשתיות התקפיות כנגד ישראל. מצב זה, חייב להשתנות ויפה שעה אחת קודם.

כל עוד סיפור המנהרות שנחשפו במבצע "מגן צפוני" לא ירד מסדר היום הציבורי, ועדיין זוכה לכותרות, עלינו לנצל את המומנטום התקשורתי ולהכות על הברזל בעודו חם. בנוסף, גיבוי מצד וושינגטון לפעולות הנדונות, עשויות להיתפס על ידי הממשל, כאקט מפצה, נוכח הצהרתו של טראמפ על הסגת הכוחות האמריקאים מסוריה בחודש החולף וההשלכות שיש להצהרה זו על ביטחונה של ישראל.

מחובתנו לעשות כל מאמץ לתביעת מימושה של החלטה 1701 ככתבה וכלשונה, טרם מלחמת לבנון השלישית ובמטרה למנוע אותה, ולא, האקטיביות של חיזבאללה בשילוב עם הפאסיביות העולמית, ימשיכו לדרדר את המצב הביטחוני ולהנביט את זרעי המלחמה הבאה. בהנחה שאכן הצדק עימנו, ועם רשת ביטחון אמריקאית במועצת הביטחון, עלינו לדחוק לפעולה מצד המועצה, תוך שכנועה כי הימנעותה מלהתערב מסכנת את שלום האזור ובהכרח גם את יוקרתה.

לא נעלמה מעיני העובדה, כי אנו ניצבים בפתחה של תקופת בחירות. אולם, מיותר לציין כי השיח הביטחוני נמצא בראש מעיינינו של הציבור בישראל, והטיפול בבעיה בוערת זו חייב להתעלות מעל לכל שיקול פוליטי. עיניהם של אזרחי ישראל המודאגים לאור חשיפת המנהרות, נשואות לרחוב בלפור בירושלים, ובך הם טומנים את מבטחם.

המלצתי האחרונה בעניין זה, היא לקיים דיון דחוף בקבינט המדיני-ביטחוני בסוגיה בוערת זו, ולנסח את אסטרטגיית הפעולה הישראלית אל מול האיום שמשקף עלינו מצפון, וזניחת 1701 על ידי יוזמיה ופירוניה.

בברכה,

אלון מדנס